

03.05.2021

Spørgsmål til Åben dør-analysen og regeringens forslag til reform af ordningen

Regeringen lægger op til store beslutninger for fremtidens danske havvind baseret på et grundlag af mangelfulde og usammenhængende delanalyser. Wind Denmark efterlyser inddragelse af sektoren i udarbejdelsen af en samlet og tværgående havvindanalyse, der bør danne grundlag for en senere politisk beslutning om en dansk havvindstrategi, som er fremtidssikret ift. hensyn til både de nødvendige elektrificering-, PtX-, netudbygnings- og bredere eksport- og erhvervsperspektiver.

I nærværende notat oplister Wind Denmark den lange række af spørgsmål, som regeringens analyse af og reformforslag til åben dør-ordningen (ÅD) påkalder sig.

Regeringens forslag til reform kan stoppe markedsdrevet havvindudbygning og blokere realiseringen af de danske PtX-projekter

Der er reelt tale om en stor havvindreform og ikke en lille diskret justering, som det ellers søges fremstillet. Reformen kan overordnet siges at være todelt.

Del 1: Afskaffelse af ÅD-ordningen på +15 km = Afsked med mulighed for markedsdrevet havvindudbygning og potentiel stopklods for PtX-projekter til fordel for 100% statslig styret udbygning af havvind.

Del 2: Justeringer af ÅD-ordningen for projekter inden for 15 km via udvidede ministerbeføjelser og en vidtgående kommunal vetoret til at afvise havvindprojekter.

Regeringens reformforslag baserer sig på 'ÅD-analysen' fra Energistyrelsen (marts 2021), som desværre indeholder en række alvorlige fejl, mangler og misvisende sagsfremstillinger og påstande. Det kalder på svar på en lang række spørgsmål, før der kan træffes politisk beslutning om eventuelle ændringer af ordningen.

Reformens del 1:

ÅD-analysen og regeringens forslag kalder på en række spørgsmål på følgende områder.

- 1. Er tiden løbet fra eller først nu moden til ÅD-ordningen?** I ÅD-analysen fremføres den noget besynderlige påstand, at tiden er ved at løbe fra ÅD-ordningen. Men ministeren ikke, at det er mere meningsfuldt at konstatere, at tiden først nu for alvor er moden til at kunne drage fordel af ÅD-ordningens mulighed for en markedsdrevet VE-udbygning, da prisfaldene på havvind betyder, at havvind i indværende årti befinder sig på tærsklen til at kunne etableres uden tilskud?
- 2. Ændringer i overensstemmelse med ordningens oprindelige formål og aftalte politiske principper fra Energiaftalen 2018 og Klimaaftalen 2020?** Regeringens forslag har angiveligt til hensigt at bringe ordningen i overensstemmelse med de politiske principper fra energiaftalen 2018 og klimaaftalen 2020 såvel som åben dør-ordningens oprindelige formål.
 - 2.1. ÅD-ordningens oprindelige formål:** I åben-dør-analysens indledning, fremhæves et uddrag af det oprindelige lovforslag for indførelse af åben-dør-ordningen i 1998: *"Eksempler på projekter, som vil kunne blive behandlet efter denne bestemmelse, er små og kystnære projekter, som ikke indgår i den centrale udbudsprocedure"*. Citatet bruges i analysen som grundlag for en argumentation om, at når man som foreslået af regeringen, begrænser åben-dør-projekterne til et bestemt antal km fra kysten, så er det i tråd med den oprindelige intention med ordningen. Det problematiske heri er dog, at man har udeladt den del af sætningen i lovforslaget fra 1998, der kommer umiddelbart efter ovenstående citat: *"eller projekter, der bygger på opdagelse af nye områder, som ikke indgår i den centrale udbudsrunde."* Vil ministeren medgive, at der er tale om en mangelfuld og misvisende sagsfremstilling at beskrive ordningens oprindelige formål som alene tiltænkt små og kystnære parker når det oprindelige lovforslag netop *ikke* kun er begrænset til små og kystnære projekter, og når Folketinget med en række senere ændringer af love og regler¹ har bekræftet, at ÅD-projekter med

¹ Det fremgår eksempelvis i forarbejderne til VE-loven, fremsat i 2008, at garantifonden gælder for havvindmøller: *"På havet omfattes havvindmøller uden for udbud, herunder de kystnære møller."* Af formuleringen er det tydeligt, at havvindmøller uden for udbud ikke behøver være kystnære. ÅD-analysen nævner heller ikke den såkaldte kystmølleaftale, som blev indgået i november 2012 mellem forligsparten bag Energiaftale 2012. Her blev der indgået aftale om det kystnære udbud og de områder, som skulle indgå i udbuddet. Forsøgsmøller på havet og åben-dør-møller indgår også i aftalen. Her skrives der ikke noget om, hvorvidt åben-dør-møller bør stå nær eller fjernt fra kysten, derimod fremgår det, at de dengang ville kunne modtage samme afregning som landvindmøller. Hertil har der også flere gange været drøftet, om der burde være et antal mindste km for åben-dør-projekterne, ligesom der

større afstand til kysten er foretrukket og har lempeligere krav, hvorfor ordningens formål selvsagt også kan finde anvendelse på større og 'ikke-kystnære' havvindprojekter?

2.2. Markedsdrevet udbygning som mål for havvind? Hvad angår landbaseret VE-udbygning synes der ingen tvivl om at den politiske ambition er en markedsdrevet udbygning, hvor projekter etableres udenfor udbud, mens der suppleres med udbud så længe, det vurderes nødvendigt. Hvad angår havvind, fremgår det af klimaaftalen fra juni 2020, "*at havvind fremadrettet så vidt muligt skal være markedsdrevet uden offentlig støtte.*". Mener ministeren, at regeringens forslag er i overensstemmelse med dette, aftalte politiske princip, når man afskaffer muligheden for markedsdrevet havvindudbygning +15km fra kysten og regeringen uden for 15 km alene vil basere sig på en statsstyret udbygning med havvind, hvad angår både tempo for og placering samt dimensionering af havvind i Danmark?

2.2.1. Negativ fremstilling af markedsdrevet udbygning på havet i modsætning til situationen på land. Det vækker undren at læse ÅD-analysens negative fremstilling af havvindprojekter, som nogen der optager plads fra statens udbud, hvilket er helt bagvendt af normal politisk logik, hvor man betragter det som en positiv situation, hvis der måtte kunne komme markedsdrevet støttefri opstilling af havvind med stor afstand til kysten (+15 km) uden behov for udbud, som kendes fra de teknologineutrale udbud på land. Her er den tilkendegivne politiske præference en markedsdrevet udbygning uden brug af udbud, til trods for at CfD-udbuddene må forventes at generere statslige indtægter. På land ser man ikke myndigheder og regering problematisere "lukrative vilkår", og at private "høster hele gevinsten" ved etablering af VE uden for statslige udbud, som det fremføres i ÅD-analysen. Det regeringen foreslår nu på havvind, svarer til at man på land afskaffede den kommunale planlægning og muligheden for markedsdrevet VE-

var i det kystnære udbud, hvor møllerne mindst skulle stå fire kilometer fra kysten. Det har der aldrig været stemning for, da man ikke har set grund til at forhindre en velvillig kommune i at stille møllerne i vandkanten, hvis man ønskede det lokalt. I 2017 blev der indført en kommunal indsigelsesret på otte kilometer. I 2019 blev denne udvidet til 15 kilometer. I forarbejderne til den oprindelige lov fra 2008 fremgår det, at "*Grænsen på 8 km er valgt, da det vurderes, at vindmøller opstillet længere væk end 8 km ikke påvirker kyststrækningen væsentligt*" og det fremgår af forarbejderne til lovforslaget i 2019, at "*Baggrunden for forslaget om at udvide den kommunale indsigelsesret er, at kommunernes mulighed for indsigelse mod havvindmøller tæt på kysten ønskes udvidet i takt med, at der udvikles større havvindmølletyper.*" Man havde således med de to lovændringer det rationale, at åben-dør-projekter længere væk end hhv. 8 og 15 km slet ikke behøver at blive underlagt disse restriktioner, ligesom de heller ikke indgår i køberetsordning. De 15 kilometer er således ikke en begrænsning af ordningen – snarere tværtimod en tilkendegivelse af, at åben-dør-projekter uden for grænsen er at foretrække. En pointe der understreges af de teknologineutrale udbud, hvor åben-dør-projekter uden for 15 kilometers grænsen, hverken er underlagt kravene om 'opbakkings-erklæring' fra kommunalbestyrelse eller indsigelsesretten – de har således lempeligere krav end kystnære projekter.

udbygning uden for udbud, for i stedet kun at tillade opstilling af ny VE, i statslige udpeget områder baseret på en maksimering af statslige indtægter fra f.eks. CfD-udbud eller koncessionsbetalinger. Resultat heraf, ville være at udbygningstempoet blev holdt kunstigt lavt af staten og prisen på den grønne omstilling kunstigt høj, herunder med unødvendigt høje elpriser til følge. Mener ministeren, at ÅD-analysens fremstilling er balanceret og fyldestgørende nok og af den nødvendige kvalitet til at udgøre et beslutningsgrundlag for en reform af ÅD-ordningen, som afskaffer muligheden for markedsbaseret havvindudbygning +15km fra kysten?

2.2.2. Konkurrenceudsættelse af statsligt udbygningstempo. Det er naturligt at se de statslige havvindudbud som en dansk succeshistorie, der har sikret det politisk ønskede udbygningstempo og løbende prisfald på havvind. Men selvom statslige udbud også de kommende år vil være den primære vej til havvindudbygning i Danmark, er det vigtigt, at de statslige teknologispecifikke havvindudbud udgør midlet til at sikre en minimumsudbygning, mens ÅD-ordningen bibeholdes som et supplement hertil. Hvordan forholder ministeren sig til, at uden en ÅD-ordning kan det statslige udbygningstempo ikke "konkurrenceudsættes", og Danmark risikerer at få en langsommere VE-udbygning end det markeds- og samfundsmæssigt optimale, hvilket risikerer at resultere i en suboptimal maksimering af statslige indtægter på bekostning af samfundsøkonomien? Jf. også næste punkt.

2.3. Statslige indtægter fra havvind som selvstændigt og styrende formål? Forligskredsen bag Energiaftalen 2018 ønskede at få belyst perspektiverne for, at staten kan tjene penge på udnyttelsen af havvindressourcen og aftalte derfor, at der som led i havvindanalysen skal opstilles modeller for, hvordan staten kan tjene penge på havvindressourcen. Det er adresseret i 'koncessionsanalysen' fra marts 2021. Koncessionsanalysen indeholder mange gode elementer, men mangler desværre både dybde og perspektiv. Den opstiller modeller for opnåelse af statslige indtægter, men undlader at vurdere om de er hensigtsmæssige eller ej, ligesom den ikke sammenholder med, hvilke udbudsmodeller der vælges og fravælges i den virkelige verden i og omkring Danmark. Analysen fremstår derfor som værende meget teoretisk og de mulige indsigter bringes ikke i spil ift. mulige anvendelser. Vil regeringen forklare på hvilket grundlag, man har konkluderet at statslige indtægter, som selvstændigt og styrende hensyn, kan motivere afskaffelsen af 'åben dør'-ordningen, som det foreslås på baggrund af ÅD-delanalysen, når det i koncessions-delanalysen eksplicit understreges at "Notatet

forholder sig således ikke til projekter under Åben Dør-ordningen for VE-anlæg på havet.”?

2.3.1. **Man kan godt få statslige indtægter via Åben-dør ordningen.** Om en mulig lukning af ordningen fremhæves i ÅD-analysen, at *”En lukning af ordningen vil bl.a. sikre fuld statslig kontrol med udbygningen med VE på havet igennem statslige udbud, som historisk har vist sig effektive til at sikre lave priser og nu forventes at kunne generere indtægter til staten.”* Hvis ’problemet’ er, at man ønsker statslige indtægter fra havvind langt fra kysten, så kan man opstille modeller for det inden for ÅD-ordningen frem for at afskaffe den. Det undlader analysen helt at belyse. I stedet præsenteres læserne af analysen (dvs. både forligskredspartierne og offentligheden) for decideret forkerte påstande om ÅD-ordningen, som det er tilfældet i afsnittet om *”Støtte- og indtægtsmuligheder for åben dør-projekter”* hvor der står at *”Åben dør-projekterne har mulighed for at få støtte til opførelse, men staten har ingen mulighed for at få indtjening fra åben dør-projekterne, hvilket adskiller sig fra de statslige udbudsparker.”*. Hvis et ÅD-projekt måtte byde ind og vinde i et af de teknologineutrale udbud, vil de med langt større sandsynlighed give indtægter, end hvad der er tilfældet med de statslige udbudsparker Thor og Hesselø, da budloftet i de teknologineutrale udbud er lavere end hvad der forventes af budpriser på de statslige havvindudbud (Thor og Hesselø). Analysens fremstilling af de statslige udbud som idealet med henvisning til muligheden for statslige indtægter er i det lys besynderlig. Hvis det vitterligt er maksimering af statslige indtægter, som man ønsker skal være styrende for havvindudbygningen, burde man i stedet rette fokus mod hvordan ÅD-havvindprojekterne kan komme til at gøre brug af de teknologineutrale udbud og derigennem generere statslige indtægter via difference-kontrakterne (CfD-udbud). Det har man dog tilsyneladende ingen planer om jf. også kommissoriet for *”støttefrihedsanalysen”*, der på mærkværdig vis ikke må vurdere behovet for justeringer af modellen. Også på dette punkt kan man frygte udsigten til en partiel analyse, der misser at blive set i sammenhæng med øvrige delanalyser, og derfor ender med at udgøre et mangelfuldt politisk beslutningsgrundlag for beslutninger om rammevilkår for vindenergi i Danmark. Foruden ÅD-projekters mulighed for at byde ind i de teknologineutrale udbud, vil man kunne opstille forskellige – mere eller mindre hensigtsmæssige – modeller for opnåelse af statslige indtægter fra ÅD-projekter, der ikke deltager i udbud. Er ministeren enig i at, hvis intentionen er at opnå statslige indtægter fra havvind, så kan der opstilles modeller for, hvordan dette kan opnås fra havvindprojekter opstillet via ÅD-ordningen, og at dette som

minimum bør kortlægges, før forligskredsen træffer beslutning om afskaffelse af ordningen?

2.4. **Optimale markedsrammer for havvind?** Det efterlyses, at man samler trådene i en samlet analyse af hvad der udgør optimale markedsrammer for havvind, som det var opdraget fra Energifaften fra 2018. Som det ser ud nu, er der lavet en række delanalyser, hvoraf to er offentliggjort². En gennemgang af de to delanalyser viser med al tydelighed, at disse er partielle og løsrevet fra hinanden, trods de åbenlyse centrale sammenhænge og indlysende logiske afhængigheder. Dette er problematisk, når regeringen på baggrund af åben-dør analysen lægger op til, at forligskredsen skal træffe afgørelse om ordningens fremtid, med potentielt store konsekvenser for fremtiden for havvind og PtX i Danmark og dermed også i sidste ende med store konsekvenser for prisen for den grønne omstilling i Danmark. Der foreligger ikke nogen tværgående analyse og vurdering af, hvilken indflydelse modeller og ordninger behandlet i de to delanalyser vil have på opnåelsen af det politiske ønske om optimale markedsrammer for havvind. Når det politisk er aftalt, at havvindanalysen skal identificere "optimale markedsrammer" for havvind, rejser det spørgsmålet, hvordan ministeren mener, at man kan nøjes med at opstille modeller for opnåelse af statslige indtægter, men undlade at vurdere om disse er hensigtsmæssige og rent faktisk bidrager til optimale markedsramme for havvind og en omkostningseffektiv indfrielse af 70%-målet?

3. **Hensyn til PtX og netudbygning taler for at udskyde og gentænke regeringens reformforslag.** Bl.a. i relation til de kommende elektrificerings- og PtX-strategier diskuteres det om ekstra vind og sol skal komme før PtX eller omvendt. Hønen eller ægget ift. produktion og forbrug. Det mest effektive, balancerede og billigste (både ift. netudbygningsbehovet og ift. statslige indtægter/udgifter til CfD-kontrakter³) er efter alt at dømme, at PtX og VE-produktion så vidt muligt etableres sammen og samtidigt. Det er netop et af de mest centrale ønsker fra markedsaktørerne i PtX-alliancen mellem Brintbranchen og Wind Denmark, at der skabes gode (og kostægte) rammevilkår ('bag ved måleren') og enkel og fleksibel mulighed for på eget initiativ selv at source sin egen støttestøttet VE-elproduktion. Derfor virker det meget ugenomtænkt og uhensigtsmæssigt at fjerne

² Dels [analysen](#) om 'koncessionsmodeller'/modeller for statslige indtægter, og dels [analysen](#) om Åben Dør-ordningen, som begge er offentliggjort i marts måned 2021, mens den/dem om energigør så vidt vides aldrig er offentliggjort.

³ PTX-indfødningszoner vil være en fleksibel forbruger der bidrager til at løfte / 'ligge bund under' elprisen, hvorved mere VE kan etableres udenfor udbud og statens udgifter til den VE-kapacitet der etableres vha. CfD-kontrakter reduceres eller indtægter forøges.

muligheden for, at havvind via åben dør-ordningen kan bidrage til netop enkel og fleksibel markedsdrevet og støttestøttet VE-udbygning.

- 3.1. **Hvordan skal de annoncerede danske storskala PtX-projekter forsynes med grøn strøm?** Hvordan forestiller regeringen sig at rækken af hidtil annoncerede storskala PtX-projekter med en samlet elektrolysekapacitet på 4,5GW og et forventet elforbrug på omkring 22,5 TWh i 2030 (svarende til ca. 65% af det samlede nuværende danske elforbrug) vil skulle kunne blive forsynet med grøn strøm fra nye og udstøttede anlæg, som der forventes at blive stillet EU-krav⁴ om?
- 3.2. **Samplacerings- /egenproducentmodeller for PtX-produktion gavner energisystemet og elnettet:** Vil regeringen bekræfte at det, som påpeget af Energinet⁵, vil være afgørende at kunne benytte sig af samplacering af produktion og forbrug i egenproducent PtX-'indfødningszoner' (med direkte linjer mellem produktion og forbrugssted og en omkostningsægte tarifiering af udvekslingen af strøm med det kollektive elnet), hvis vi i Danmark skal kunne udnytte de store danske vindressourcer på en måde der er til gavn for, frem for en belastning af, det danske elnet, hvorved PtX-indfødningszoner kan være midlet til at vindenergi på en gang kan blive både baseload-producent til elsektoren og brændstofproducent til transportsektoren?
- 3.3. **Ejerskab:** I en række situationer kan ejerskab være vigtigt. Hvis f.eks. et dansk PtX-projekt får brug for meget store mængder grøn strøm, som kun kan tilvejebringes fra havvind på +15km via et egenproducent/'indfødningszone'-forretningskoncept, vil ejerskab have en central betydning. Det kunne eksempelvis være et ammoniakprojekt i Esbjerg med behov for vindenergi fra Nordsøen ud for Esbjerg eller et projekt i Aalborg med behov for vindenergi fra Kattegat. Hvis man lukker åben dør-ordning uden for 15 km vil sådanne projekter reelt kun kunne få adgang til strøm fra VE på land og/eller strøm fra nettet. Førstnævnte kan måske ikke levere tilstrækkelige mængder, mens sidstnævnte ikke sikrer billigst mulig og

⁴ Som en del af udmøntningen af VE II-direktivet, lægger Kommissionen i et lækket udkast til en delegeret retsakt, om PtX-brændstoffer (RFNBO) anvendt i transportsektoren, op til meget restriktive krav ift. dokumentationen af anvendelsen af vedvarende elektricitet. Herunder krav om, at der udelukkende kan produceres grønne PtX-brændstoffer til anvendelse i transportsektoren, hvis elektriciteten kommer fra PPA'er indgået med ny VE-kapacitet, der ikke modtager statsstøtte. EU-kravene sammen med ÅD-reformen vil dermed risikere at udelukke store VE-ressourcer fra at kunne producere grønne PtX-brændstoffer. KEFM og ENS er orienteret om Wind Denmark, Brintbranchen og Drivkraft Danmarks position ift. den delegerede retsakt. Herunder forslag til nødvendige ændringer.

⁵ KEF's høring 30. januar 2020: slide 11 (Integration af storskala havvind) <https://www.ft.dk/samling/20191/almindel/KEF/bilag/188/2143676/index.htm>, Side 19 og 20 i Energinet/Dansk Energi Game-changer PtX rapport <https://energinet.dk/Om-publikationer/Publikationer/Nye-vinde-til-brint---PtX-handlingsplan>, Nye Vind til Brint (fx s17) <https://energinet.dk/Om-publikationer/Publikationer/Nye-vinde-til-brint---PtX-handlingsplan>, Energinet præsentation på Wind Denmark webinar 17. november 2021 <https://www.youtube.com/watch?v=4p5ZEIJCNoU>

konkurrencedygtige PtX-produkter grundet betaling af elnettariffer som let kan forøge produktionsprisen for brint med omkring 25%. Vil regeringen bekræfte, at en fremtid udelukkende med statslige udbud og uden mulighed for markedsdrevet havvindudbygning via åben dør-ordningen, kan vanskeliggøre de forretningskoncepter der er afgørende for at kunne etablere konkurrencedygtig dansk PtX-produktion?

3.4. Initiativret – mulighed for at markedsaktører på eget initiativ enkelt og nemt selv kan source sin egen støttefrie grønne energi:

Mens *ejerskab* vil lette projektrealisering, vil *initiativretten* (det markedsdrevne frem for statsligt styrede udbygningstempo) efter alt at dømmes være helt afgørende for, at de annoncerede PtX-projekter kan realiseres frem mod 2030. Det er markedsaktørerne bag PtX-projekterne der bedst ved hvor, hvornår og hvor meget grøn energi de har brug for. Mener regeringen, at myndighederne er bedre til at forudsige markedsaktørernes behov og at en afskaffelse af muligheden for det private initiativ ved nedlæggelse af åben dør ordningen på +15km er hensigtsmæssigt, når man dermed fratager markedsaktørerne mulighed for på eget initiativ enkelt og nemt selv at kunne source deres egen støttefrie grønne energi og sikre samtidighed i udviklingen af forbrug og produktion? Ville det i dette lys ikke være bedre om man ophævede store dele af de statslige arealreservationer OG opretholdt ÅD-ordningen?

3.5. Statsligt PtX-havvindudbud indenfor 1 år? Og hvor og hvor stort?

Skal der kunne etableres yderligere havvind via statsligt udbud inden 2030 vil det, vurderet ud fra hidtidig praksis, kræve, at processen igangsættes inden udgangen af 2022. Er regeringen klar til inden for et år at igangsætte en ny type "PtX-havvindudbud", der eksempelvis kan muliggøre etablering af 1 GW havvind i relation til en PtX-produktion? Udover en model for sådanne udbud er regeringen så på nuværende tidspunkt i stand til at definere, hvor sådanne PtX-havvindparker bedst placeres, og hvilken størrelse de bør have? Hvis ikke er det så ikke hensigtsmæssigt at opretholde muligheden for åben dør projekter, hvis placering og størrelsesmæssige optimering overlades til markedsaktørerne at definere, og som vil kunne realiseres hurtigere og inden 2030, eventuelt som en afgrænset mulighed, der kun gælder for "PtX-havvind-projekter", der lever op til en nærmere definition af indfødningszone-/samplaceringens-/egenproducent-/fleksibelt og delvist afbrydeligt forbrugs-projekter (kært barn har mange navne)?

Reformens del 2 – Justeringer af ÅD-ordningen for projekter indenfor 15km:

ÅD-analysen og regeringens forslag til justering af ordningen kalder på besvarelse af en række spørgsmål på nedenstående områder.

4. Kommunal vetoret. Regeringen foreslår, at den kommunale indsigelsesret erstattes med en vetoret for kommuner beliggende 15 km eller mindre fra projektet, således at alle projekter, der fremadrettet gennemføres igennem ordningen, vil være omfattet af voretten. Det vil sige, at der alene kan gennemføres projekter, hvis kommunerne aktivt støtter op om projekterne. Det synes demokratisk problematisk, at der er tale om en meget vidtgående veto, hvor man i et scenarie hvor to kommuner bakker op, mens en er imod, reelt lader det vindmøllekritiske mindretal bestemme og bremse den grønne omstilling, som flertallet lokalt bakker op om. For vindmøller på land, hvor det af naturlige årsager er mere reglen end undtagelsen, at vindmølleprojekter ligger tæt ved kommunegrænser, kan en kommune ikke nedlægge veto mod en lokaldemokratisk beslutning i nabokommunen om at tillade et vindmølleprojekt, selvom projekterne som regel ligger meget tættere på kommunegrænsen end 15 km. Med den samme veto på land ville man sandsynligvis bremse så godt som al vindmølleopstilling i Danmark.

4.1. Udskiftning af eksisterende parker (repowering): Vil ministeren beskrive hvornår og hvordan en kommunal veto vil skulle finde anvendelse for parker inden for 15km? Mener ministeren, at det er hensigtsmæssigt at lave en ordning, hvor Gentofte og Lyngby-Tårnbæk kommuner med et veto, vil kunne forhindre Københavns kommune (HOFOR) i at udskifte møllerne på Middelgrunden ud for Amager med nye møller via en ny åben dør ansøgning, såfremt de ønsker dette?

5. 'Klarere rammer' med styrkede muligheder for at afvise projekter. Regeringen foreslår, at staten kan give afslag på opførelse af projekter i områder, hvor det ikke er ønskværdigt ud fra planlægningsmæssige og samfundsmæssige hensyn. Analysen efterlader læseren med det klare indtryk, at myndigheder/regering finder det problematisk, at staten ikke har kontrol med udbygning af hensyn til areal- og netplanlægning⁶, og derfor ønsker at kunne afvise projekter ud fra hensyn til "samfundsmæssige og planlægningsmæssige hensyn". Men analysen efterlader total uklarhed om, hvad de styrkede muligheder for afvisning af projekter skal bestå af. Det er uholdbart at bede forligskredsen træffe beslutning om

⁶ På side 14 i ÅD-analysen om ulemper ved ordningen anføres "Projekternes størrelse og placering er uforudsigelig og udfordrer tværgående og langsigtet planlægning af såvel VE-udbygning på havet som netudbygning på land."

øgede muligheder for afvisning, uden at analysere hvordan det kan udformes. Inden der træffes politisk beslutning, bør det tydeligt præciseres, hvilke hensyn der kan legitimere en afvisning af et ÅD-projekt, ligesom det på forhånd bør afklares hvad der kan forsvares politisk og holde vand juridisk.

5.1. Planlægningsmæssige hensyn:

5.1.1. **Arealplanlægning:** Ift. arealplanlægning er 'udfordringen' med, at staten ikke har kontrol over udviklingen ved åben dør projekter ikke meget anderledes end på land, hvor den åben dør-lignende kommunale planlægningsmodel betyder, at der løbende over tid foregår opdatering af eksisterende lokal- og kommuneplaner for udlægning af arealer til vindmøller. I lighed hermed vil den nye havplan løbende skulle opdateres, og der vil skulle laves havplantillæg i forbindelse med bl.a. nye havvindmølleparker, som man ikke har haft indtænkt i nuværende udgave af havplanen. Denne nye havplanproces synes således ikke at være et godt argument for at forhindre åben dør ansøgninger, snarere tværtimod, da havplanprocessen netop er sat i verden for at håndtere en virkelighed med løbende forandringer inden for teknologi- og samfundsudvikling, som kalder på, at myndighederne faciliterer og afvejer forskellige arealanvendelsesinteresser, men ikke nødvendigvis selv initierer, styrer og totalt kontrollerer udviklingen af nye projekter uden nogen initiativret for markedsaktører. Er ministeren enig i at havplanen er sat i verden for i højere grad at planlægge anvendelsen af det danske havareal og hvordan dette kan udnyttes fremadrettet, men ikke udgør en udtømmende liste over mulige placeringer af havvindmølleparker, men dog giver et indblik i hvor der kan være gode og mindre gode placeringer af nye havvindmølleparker, som vil skulle udmøntes i et havplantillæg?

5.1.2. **Netplanlægning: Er man på vej til et helt nyt regime for VE-anlægs adgang til nettilslutning?** Ift. netplanlægning er udfordringen den samme som for landbaseret VE, hvor man ikke laver indgreb i reglerne for kommunal arealplanlægning af vind- og sol, men i stedet søger at regulere vha. de såkaldte omkostningsægte prissignaler. Ligeledes bør havvindprojekter efter ÅD-ordningen reguleres via nettilslutningsregler og ikke via indgreb og begrænsning i tilladelsesproceduren. Der er problematisk ud fra som minimum tre perspektiver, som ministeren bedes kommentere på 1) Det regulatoriske perspektiv, hvor de politiske virkemidler, der bør benyttes ift. net- og VE-udbygning, er nettilslutningsregler og tarifmodeller og IKKE arealplanlægningsreglerne, hvilket ÅD-analysen også selv antyder vil adressere problemet. 2) Det principielle og juridiske diskriminationsperspektiv, hvor der skal være

ligebehandling mellem on- og offshore VE-teknologier, hvorfor det vurderes at blive vanskeligt at opstille juridisk holdbare og ikke diskriminerende betingelser for afvisning af et VE-projekt på havet, når man ikke kan gøre det samme med et VE-projekt på land. 3) PtX-perspektivet om at det mest oplagte til adressering af bekymringen for netudbygning, netop er anvendelse af ÅD-projekter i relation til PtX-projekter i 'indfødningzoner' jf. punkt 3 ovenfor.

- 5.2. **Samfundsmæssige hensyn: Vil en minister kunne afvise et ÅD-projekt af hensyn til 'statens egne udbud' og af frygt for at samfundet får for meget og for billig grøn energi?** Kan en minister eksempelvis bremse ansøgning fra et lokalt projekt af hensyn til 'rentabiliteten' af de store statslige 'Energio'-projekter, som ministersvar om et projekt ved Bornholm efterlader indtryk af, at man kunne ønske sig? Rentabilitet refererer til, at man frygter lave elpriser fra *for meget* havvindudbygning, hvilket kan resultere i lavere indtægter eller øgede udgifter for de statsligt udbudte projekter jf. også artiklen "*Vindmølleindustrien er dybt forundret over ministersvar: Helt skævt at antyde, at 100 MW ekstra havvind ved Bornholm kan undergrave businesscasen for verdens første energio*" fra [Klimamonitor](#).